

MENIGHETSBLADET

Berg, Rokke, Halden, Asak, Tistedal, Idd og Enningdalen menighet

Nr. 2 | 26. årgang | juni 2012

Brobygging

av Reidar Finsådal

Brobyggerne het en programserie som gikk på NRK for noen år siden. Et knippe hverdagsmennesker med ulike livssyn, var samlet under samme tak for å dele tro og tanker med hverandre. Det resulterte i en rekke flotte, lavmælte samtaler, avholdt i en atmosfære av gjensidig respekt og ærlig nysgjerrighet.

I konkret forstand er brobygging ute i naturen en oppgave for utdannede og erfarne fagfolk. Selv er jeg ingen ekspert på området, men jeg forstår at det både trengs dyktige ingeniører og flinke byggherrer for at sluttresultatet skal bli godt. Når en bro skal bygges må brokarene ha solid fundament og lengden på brospennet være avpasset og stå i rett

forhold til dem. I overført betydning er brobygging mennesker i mellom en oppgave for langt flere. «Dere er mine vitner!» sa Jesus etter påskemorgens oppstandelse. Det var ikke bare en utfordring til utdannende og erfarne fagfolk. Jesus henvendte seg til alle sine venner. Uten unntak. I samtid og ettertid. Det var en himmelsk utfordring til å dele tro og tanker med andre medmennesker. I lavmælte samtaler, avholdt i en atmosfære av gjensidig respekt og ærlig nysgjerrighet.

Denne vitnetjenesten skulle heller ikke bare skje med ord. «Som Far har sendt meg, sender jeg dere» sa Jesus. Det var en brobygging i ord og handling.

I dette nummeret av Menig-

hetsbladet møter vi en flott representant for en slik brobygging der ord og handling har fått gå hånd i hånd til Guds ære og til gagn og glede for mange. Jeg tenker på vår kjære diakoniarbeider Kari Sol som nå takker av og går over i pensjonistenes rekke etter lang tids tjeneste.

Historisk sett har diakonien – den kirkelige sosialtjenesten i ord og handling – vært et av verdens viktigste bidrag til mellommenneskelig brobygging de siste 2000 år. I lavmælte samtaler – og med utstrakte armer – omsluttet av en atmosfære av gjensidig respekt og ærlig nysgjerrighet, har hjerter funnet hjerter. Brospennene som har blitt strukket ut, har gang på

gang nådd fram og vært til å stole på. Brokarene har nemlig ikke vært uklare og utydelige. De har hatt solid fundament – i ord og sakrament – etter Mesterens eget forbilde. Det har vært en velsignet brobygging i tro, håp og kjærlighet.

Men dermed er ikke alt sagt. Utgangspunktet og forutsetningen for denne historien – og for at vi også kan være brobyggere og hverdagsdiakoner, ligger nemlig hos Jesus selv og i hans ord: «Jeg vil ikke etterlate dere som foreldreløse barn. Jeg kommer til dere.» Det er løftet vi alle har fått – om vi vil ta imot det. Vi er ikke alene. Verken som enkeltindivid eller når vi forsøker oss som brobyggere til hverandre. «Se, jeg er med dere» sier Jesus – «til verdens ende».

Ny prost i Sarpsborg

MENIGHETSBLADET

Utgis av Den norske kirkes menighet i Halden kommune.

I redaksjonen:
Ansvarlig redaktør: Unni E.B. Nøding
E-post: unninoding@halden.net
Redaksjonen: Liv Hauge Johansen, Arild Stang, Ann Kristin Samuelsen, Kari Mjølnerød og Inger Lise Skauge
Grafisk produksjon:
Suveren Kommunikasjon AS, Halden
Trykk: Agderposten
Opplag: 13.900
Gaver til Menighetsbladet:
Bankkonto 1030 07 44023
Stoff til Menighetsbladet bør helst leveres på e-post til unninoding@halden.net

Sommertid er også kirketid

Vi ønsker alle våre lesere en fortsatt herlig sommer og gode ferieuker når den tid kommer.

Sommertid kan også bli kirketid. Mange reiser på leire eller bibelcamping. Noen reiser Norge rundt eller utenlands. De aller fleste steder kan vi finne en åpen kirke, et bedehus eller et møtetelt. Ta mot til deg, gå inn og opplev kristen-Norge på en ny måte. Herren er den samme, men våre søsken i troen er en mangfoldig skare. La oss bli litt mer kjent med hverandre i sommer. På våre reiser rundt i Hellas har vi (familie og venner) funnet kapeller på fjelltopper og bergjette klostertakker i dalbunnen. Det har alltid vært oppmuntrende å besøke disse gudshusene og tenke på alle dem som har tilbedt vår Gud der.

Menighetsbladet tar i dette nummeret avskjed med vår kjære diakon Kari Sol Tvetter og ønsker samtidig vår nye diakon Hilde Finsådal varmt velkommen. Heretter vil vi ha en fast spalte: «Diakonen i fokus». Det er fint å få vite mer om alt det arbeid som gjøres i det stille rundt om i menighetene.

Trosopplæringen er fortsatt med i bladet. Vi får delta i pilegrimsvandring og konfirmantarbeid. Forskjellige arbeidsfelt vil trekkes frem fra gang til gang.

Barnarbeid og ytre misjon er områder vi gjerne vil få stoff om videre.

Takk til alle medarbeidere som har sendt inn bidrag. Det ble så mye at mer læremessig stoff, dikt og visdomsord må vente til høsten. God sommer!

Forsidebildet

Brobygging mellom broderfolk. Gammel og ny bro henviser symbolsk til midtsidene i dette nummer.
Foto: Arild F. Stang.

Neste nummer

Neste nummer av Menighetsbladet trykkes onsdag **19. september**. Siste frist for innlevering av stoff til bladet er onsdag **5. september**.

Kari Alvsvåg: Nye prost

Hun er oppvokst på Tomb, hvor hennes far var ansatt ved jordbrukskolen i Råde. Tidlig kom hun med i kristent barne- og ungdomsarbeid. Først og fremst i Indremisjonen, som eier jordbrukskolen, og i kirken.

AV EINAR MADSDØ

Som ungdom var det korarbeid og musikk, søndagskole og konfirmantarbeid.

Da spørsmålet meldte seg om utdanning og yrkesvalg var et kurs ved Grimstad Bibelskole viktig.

Her ble interessen for teologien tent for alvor. Det ble først grunnfag i kristendom og senere hele teologistudiet ved Menighetsfakultetet. Ordinasjon og prestegjerningen var nå det mest aktuelle.

I studietiden var hun sammen med sin mann, Martin Alvsvåg, på flere oppdrag i Sjømannskirken.

Da utdannelsen var ferdig i 1999, fikk de begge stilling ved Sjømannskirken i Dubai.

Her fikk hun være i halv stilling som prest i 2 år. Klimaet var varmt hele tiden.

Hun husker særlig et besøk i den norske kolonien i Qatar hvor hun sto barbert

Kari Alvsvåg

i den varme ørkensanden og døpte et lite barn.

Nå arbeider hun ved bispeskolekontoret i Fredrikstad som rådgiver innen trosopplæring og med barne- og ungdomsarbeid i kirken. Hun støtter menigheter til å utarbeide læreplaner og arbeidsplaner.

Fra 2009 har hun vært med i kretsstyret for Sjømannskirken i Østfold, noe

hun har stor glede av.

Hun er en viktig ressurs for foreningsarbeid i kretsen vår. Ved flere anledninger har hun vært hovedstyrets utsending til kretsårsmøtene. Ved inspirasjonssamlinger har hun hatt gudstjenester og andakter.

Nå gleder hun seg til å gå inn i den nye prostestillingen. Store oppgaver ligger foran henne. Det er derfor med ydmykhet og arbeidslyst hun går inn i stillingen og håper

at hun kan løse oppgavene på en god måte, slik at prestene kan føle at deres interesser blir ivaretatt best mulig og at menighetene opplever at prestetjenesten fungerer tilfredsstillende.

Vi ønsker Kari, hennes mann Martin og deres tre barn, gode og lykkelige år i Sarpsborg.

Generalforsamling for Menighetsbladet

Generalforsamlingen ble holdt 18. april i Kirkens Hus for Halden felles menighetsblad Styreleder Thor O. Nonseid åpnet møtet og presenterte de fremmøtte representantene fra menighetsrådene. Innkallingen ble godkjent, Nonseid ble valgt til møteleder og Unni Nøding til referent.

1. årsmelding fra styret i Menighetsbladet ble gjennomgått av Nonseid. Alle saksdokumenter var lagt ut til menighetsrådene på forhånd. Det samlede årlige tilskudd for menighetene på kr. 50.000 har gitt stabilt grunnlag for bladets økonomi. Men svikten i de private gavene er bekymringsfull.

2. Nye medlemmer av bladets redaksjon er valgt, og Unni Nøding har påtatt seg vervet som ny redaktør.

3. Bladet blir distribuert fra Os alle 13 av de oppnevnte bladkorpene. Styret ønsker også å få lagt ut bladet i kirkene i tillegg.

4. Redaksjonskomiteens årsrapport for 2011, er skrevet av red. Arild Stang. Redaksjonen blir som følger i 2012: Unni Nøding, ansv. red., Kari Mjølnerød, Rokke, kommer som ny inn for Lisbeth Bjerke. Liv Hauge Johansen fortsetter som red. sek. Den øvrige redaksjonen fortsetter som før.

5. Regnskap for 2011 og budsjett for 2012 ved Gerd Myren, som fortsetter som regnskapsfører. Regnskapet er revidert av Solveig Unneberg 19.3.2012. Vedr. budsjett ble alternativ B. valgt.

Siden det foreligger svikt i private gaver, forslår Arild Stang at han snakker med SpareBank 1 Halden og ber om å få støtte til trykking av giroblanketter. Forslaget ble mottatt med takk.

6. Menighetsrådenes representanter: Kent Bye, Berg, Svein Ystehede, Idd, Halvard Bø, Asak og Ketil Gaupseth, Halden.

7. Endring i vedtekter for menighetsbladet, ble vedtatt.

8. Nytt styre valgt for 2012-2013: Gerd Myren og Hans Petter Hermansen: Berg, Rokke, Halden, Truls Breda og Svein Ystehede: Idd, Enningdalen, Asak og Tistedal. Styret konstituerer seg selv.

9. Revisor valgt for 2012-2013: Solveig Unneberg

Halden, 21.4.2012
Unni Nøding

DIAKONI I FOKUS

Haldens varme sol – Kari Sol

Alle vet hvem Kari Sol er, både av omtale og utseende, men ikke så mange kjenner hennes bakgrunn, hennes fulle og hele navn og hva som førte henne til Halden. Nå avslutter hun sin tjeneste som diakoniarbeider i Den norske kirke og går over i en ny epoke i livet. Menighetsbladet ønsker derfor å takke henne og samtidig la folk i området få møte henne gjennom dette intervjuet.

AV INGER LISE SKAUGE

Da hun gikk på sykepleieskolen og skulle få navneskilt, var navnet hennes for langt. Det ble ikke plass til Kari Solveig Edvardsen, så det ble forkortet, og siden ble det bare Kari Sol. Nå slutter hun snart som diakoniarbeider i Halden.

– Hva betyr det i praksis at du er diakoniarbeider?

– Jeg er i grunnen kirkens omsorgsarbeider. Jeg møter mennesker i alle aldre og livssituasjoner, og jeg har forsøkt, sammen med frivillige, å skape naturlige møteplasser gjennom hyggetreff, sorggrupper, koret Gledessprederne, institusjonsbesøk og sangstunder for demente, for å nevne noe.

– Du er et eksempel på en som er glad i menneskelig kontakt og er spesielt blitt koblet inn når noen opplever sykdom, tap og sorg.

– Hva gjør slike arbeidsoppgaver med deg som menneske? – Det går ikke upåaktet hen, for det skal gjøre noe med en. Jeg kan ikke endre situasjonen som har skapt det vonde og vanskelige som noen opplever, men jeg kan være der som en lyttende medvandrer. Og når jeg får tilbakemeldinger om at det er godt å ha noen å snakke med, opplever jeg at det er rikt å bli innlemmet i andres liv.

– Hvordan blir man diakon eller tilsvarende?

– Etter høyskoleutdanning kan en studere diakoni, som er et eget fag som leder fram til en mastergrad. Min vei var annerledes. Jeg var helseoster og vurderte nok diakonistudier, men fordi jeg allerede var godt voksen, valgte jeg det bort og tok et kortere diakonikurs i stedet. Da falt mange brikker på plass, og jeg forsto at det jeg hadde arbeidet med gjennom livet nettopp var diakoni, både min erfaring som helsearbeider og misjonær viste meg dette.

Afrikamisjonær

– Misjonær? Fortell!

–Jeg vokste opp i et hjem med interesse for misjon og ble

veldig opptatt av dette allerede som ung. Jeg torde ikke snakke om misjonærkall, for jeg hadde så lyst til å reise ut og lurte egentlig på om det gikk an å ha lyst til å bli misjonær! Men jeg opplevde at Gud ønsket å bruke meg nettopp til det jeg hadde lyst til. Han ga meg ingen stoppsignaler, og dermed havnet jeg i Liberia i et nybrottsarbeid. Det som gjerne kalles en misjonsstasjon var en stor forsøksgård, der vi som var der skulle hjelpe lokalbefolkningen med jordbruk og helse. Der ble jeg inntil en liberiansk sykepleier kunne overta, slik misjonsstrategien er, og dro

hjem etter sju år.

– Hvilke erfaringer fra denne tjenesten har du kunnet overføre til diakonien i Halden?

– Det er faktisk flere ting. Ikke minst må en være tålmodig, ting går ikke av seg selv, men ting skal ta tid, særlig når en skal være spydspiss og tenke nytt. Ofte er diakoni også en ensom arbeidssituasjon.

Fant kjærligheten på et venterom

Kari Sol fra Fredrikstad traff Jens August fra Asak, og de to giftet seg i moden alder i 1991. Byjenta ble bondekone med bratt læringskurve.

– Hvordan skjedde dette? – Det var tilfeldigheter som førte oss sammen egentlig, vi møttes nemlig på et venterom. Men vi tror begge at vi ble ledet av Gud. Han så at vi trengte hverandre.

– Det er ikke så sjelden at to fra ulike trossamfunn finner hverandre, men mer spesielt er det jo at du som metodist har vært fast ansatt i Den norske kirke. Hvordan har det fungert?

– Helt uproblematisk. Jeg har mine røtter i Metodistkirken, men jeg er først og fremst en troende – en særdeles øku-

menisk sådan. Jeg er glad i alt Guds folk, ja i alle mennesker egentlig. Vi to lever i praksis i «Nådens fellesskap», som for noen år siden ble etablert som en samarbeidsplattform mellom de to kirkesamfunnene. Vi går både sammen og hver for oss til våre menigheter.

Planer for pensjonisttilværelsen

– Det skal bli godt å kunne styre tiden sin selv. Inntil nå har tiden hatt taket på meg, sier Kari Sol på spørsmål om hva hun tenker om tiden som ligger foran, og hun fortsetter.

– Jeg ser virkelig fram til å kunne være mer hjemme og delta i arbeidet på gården. Men er man en hjelper fra naturens side, slutter man jo ikke med det fordi om man avslutter betalt arbeid. Etter hvert blir jeg nok mer og mer en av de frivillige som våre menigheter er så fullstendig avhengig av.

Menighetsbladet takker Kari Sol Tvetter for den tjenesten hun har utført for mennesker i Halden gjennom 13 år og ønsker henne og Jens August Guds rike velsignelse og mange, gode og opplevelsesrike år sammen

Hva er diakoni?

Diakoni er kirkens omsorgstjeneste. Den er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet. (Plan for diakoni i Den norske kirke 2007)

Diakoni er en iboende egenskap ved det å være kirke og har fulgt den kristne kirke fra starten. Den er vår respons på Guds nåde og kjærlighet uttrykt gjennom holdninger og handlinger.

Jesu liv og gjerning var grunnleggende diakonal ved han møtte mennesker både i ord og handling. Jesu diakonale oppdrag ble gitt videre til hans etterfølgere. Apostlene startet innsamlinger og organiserte matutdeling til både jøder og utlendinger.

I middelalderen drev klostrene diakonal virksomhet.

Rundt reformasjonen var sentrale stikkord for diakonien: Nestekjærlighet og fattigpleie, kristenkall og samfunnsansvar.

Den diakonale bevegelsen i Tyskland på 1800-tallet fikk ringvirkninger til mange land; Diakonale institusjoner vokste fram, og diakoniser, diakoner og andre diakoniarbeidere ble innviet til tjenester i kirke og samfunn.

Nye ordninger og stadige droftinger om diakoniens utforming og plass i kirken har utviklet diakoniforståelsen også etter 2. verdenskrig og hele veien gjelder det at:

Nye tider, skaper nye behov, med nye utfordringer!

Nytt fra Halden menighet

Prostikurs for menighetsråd

Lokalet i Os Allé var fylt til randen da det 13. mars ble arrangert kurs for nye menighetsråd i Sarpsborg prosti. Nyinnsatt biskop Atle Sommerfeldt var blant talerne. Kurset ga bred innføring i organisasjon og arbeid.

Menighetsfest

Med fengende musikalsk bidrag fra Team Olsen, Tabernaklet som gledesformidler ble årets menighetsfest søndag 18. mars en trivelig sammenkomst med 40 framtrøtte. Kveldens taler, Sol Tvetter, ga et interessant og levende innblikk i det diakonale arbeidet i menigheten. En av ildsjelene i Halden menighet, Ivar Bjørndal, ble overrakt gave og takket for sin betydelige innsats.

Besøk fra Strømstad

18. mars kunne Halden menighet feire svensk høymesse i Immanuel kirke. Strømstad menighet sto for gudstjenesten, og det ble nesten fullsatt kirke denne søndagen. Strømstadboerne utgjorde en stor del av forsamlingen. Det ble et inspirerende og berikende møte med svensk liturgi og salmesang.

Norsk gjensitt

Gjensittene fra Halden fant sted 22. april. Halden stilte med mange deltakere og sørget for flott korsang under den norske gudstjenesten i Strømstad kirke. Denne gudstjenestekontakten var til glede i begge byer, og det er nok ikke siste gang de to menighetene møtes.

Menighetsmøtet

Årets menighetsmøte ble avholdt etter gudstjenesten 15. april. Arild Stang la fram årsmelding for 2011, og Erling Günther, kasserer i forrige menighetsråd, orienterte om regnskapet. Etter presenstasjonene kom noen spørsmål og kommentarer fra salen.

Nytt fra Halden menighet

Påskan

Påskens gudstjenester samlet ikke det store antallet deltakere, men de som kom, opplevde rike høytidsstunder. Det tradisjonelle skjærtorsdagsmåltidet ble en hyggelig kveld med god mat og gode samtaler rundt bordene.

17. mai med historieglimt

Leder av Idd og Enningdalen Historielag, Jens Bakke, var årets 17. mai-taler. Han ga et historisk tilbakeblikk på Immanuelkirkens arkitektur og utsmykning. Han kunne blant annet vise til en gaveinskripsjon fra kong Karl Johan over inngangsdøren. Den har nok de færreste lagt merke til.

Menighetsmøte

Etter gudstjenesten søndag 3. juni holdt menighetsrådet, ved gudstjenesteutvalget, møte i Immanuelskirken om ny liturgi. Her finnes en del forskjellige muligheter for fornyelse. Flere i menigheten fremsatte spørsmål og tanker om emnet. I den senere tid har vi forsøkt oss frem med enkelte deler av ny liturgi. Fra neste kirkeår skal ny liturgi være innført.

Sommerstart

Nå gleder vi oss til søndag 1. juli. Da blir det atter Mat- og Trebåttfestival med friluftsgudstjeneste på Torget. De siste årene har en forsamling på anslagsvis 200–300 personer deltatt i denne opplevelsen. Kvinnene i «Sjømannskirken» (Den Norske Kirke i Utlandet) vil selge kaffe og vaffer i bakgården ved den gamle politistasjonen. Offeret går til Den Norske Kirke i Utlandet.

Fangekasa bibelcamp

Fornyelse og inspirasjon på bibelcamp i sommer

Fangekasa i Aremark er blitt et kjent begrep landet rundt, og den entusiastiske dugnadsgjengen på stedet inviterer i år til bibelcamp for 29. gang. Bibelcampen varer fra 30. juni til 29. juli.

Fangekasa inviterer til Bedehussang i Grenseland for tredje gang, og bibelcamp for 29. gang. Her fra friluftsscena på Aremarksjøen.

AV ODD BORGESTRAND

– Alle er velkommen, enten på ferieopphold i hytte, campingvogn eller telt. Dagsbesøkende er også hjertelig velkommen. Vi vil legge til rette for fire uker med gode opplevelser som får betydning for deg, sier styreleder for Fangekasa, Ole Johannes Egeland og leder for bibelcamp-komiteen, Odd Borgestrands.

– Vi bruker ordet entusiasme i vårt program i år. Ordet betyr egentlig «Gud i oss». Det er i slekt med ordet inspirasjon, som betyr «innåndet». Mange av dere vil kjøre gjennom nabokommunen Halden når dere kommer til Fangekasa. Ved innkjøringen til byen vil dere se byvåpenet, der det står «Gud med oss».

– Se for deg «Gud med oss» på vei til Fangekasa, og «Gud i oss» på vei fra Fangekasa. Da har det skjedd noe viktig på årets bibelcamp, sier de to Fangekasa-lederne.

Årets bibelcamp har dette innholdet:
30. juni–8. juli: Bedehussang i Grenseland med en rekke

Garness deltar på årets bibelcamp.

kjente sangere og musikere og talekrefter.

9.–15. juli: Rom for alle, tradisjonell familieuke på tvers av generasjoner

16–25. juli: Barn og ung. For familier med barn og tenåringer.

Lars Mørlid og Peter Sandwall, Kjell Samuelsson, Kent Lundberg, Familien Sulebakk, Marianne Juvik Sæbø, Stig Sjøberg, Gunstein Draugedalen, Froydis Grorud fra Beat for Beat, representanter fra Sjømannskirkene, lokale utøvere som Country Comfort, Totakt og Sang, Iren Lundblad og Suzanne Murphree og mange flere.

Blant talerne under årets bibelcamp nevner vi Asbjørn Kvalbein, Petter Skauen, Jens Petter Jørgensen, Geir Harald Johannessen, Per Anders Nordengen, Åge Martinsen, Marit Andersen, Wenche Lunde og Gry Sæter. Borgs nye biskop, Atle Sommerfeldt vil tale under fellesgudstjenesten med menighetene i Armemark og Marker søndag 8. juli.

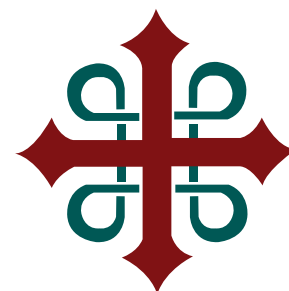
Følg med i Vårt Land, lokalaviser og lokalradioer med ukentlig annonsering av programmet. Du kan lese hele programmet på www.fangekasa.no. Her kan du også laste ned årets programblad.

26.–28. juli: Hælja. For ungdom i alle aldre.

29. juli: Fangekasa Festival-dag.

Blant sangkreftene under Bedehussang i år vil du møte blant andre Reflex, Garness,

Pilegrimsvandring

Pilegrimsvandring

«Jeg er bare en pilegrim på denne veien, guttær», synger artisten Henning Kvitnes. Mennesker har til alle tider lagt ut på den samme veien, et symbol på veien gjennom selve livet eller som en konkret ferdselsvei til et hellig mål.

AV KARI STUMBERG

Ordet *pilegrim* betyr «fremmed», men i middelalderen fikk ordet en spesiell betydning, en person som dro til et hellig sted. For de kristne i Europa var det fire hovedleder. Den vestlig til Santiago de Compostela i Nord-Spania – til apostelen St. Jakobs grav. Sorover gikk veien til St. Peters plass i Roma, Italia. I østlig retning gikk veien til Jerusalem og Kristi grav. Etter 1030 gikk det også en pilegrimsled mot nord. Målet var Norge og Nidaros hvor St. Olavs hellige skrin befant seg.

I Olav den helliges saga (avsnitt 245) kan vi lese: «Til den hellige kong Olav kom det så mange mennesker at det var som en hær, halte, blinde eller folk som var syke på andre måter, og de gikk friske defra.» Pilegrimsveien til Nidaros skulle i flere hundre år bli flittig brukt av folk som søkte helbredelse eller syndsforlatelse. Reformasjonen kom så med nye tanker og påbud. I Norge ble pilegrimsreiser forbudt på begynnelsen av 1600-tallet. Dødsstraff var trusselen, men folkereligjøstheten kunne ikke så lett temmes. Ved Olavskilder, valfartskirker og hellige kors samlet folk seg

ved Jonsok- og Olsoktider til langt ut på 1700-tallet. Historien viser at mangt får sin renessanse. Interessen for middelalderen har økt i vår tid, med den også pilegrims-

tanken. Langs de samme, mer og mindre gjengrodde stier, legger folk av sted mot hellige mål. Den enkelte vandrer tilpasser tankegodset til sin spesielle livssituasjon, men

felles er ønsket om selvutvikling, stillhet og fordypelse, natur- og kulturopplevelse. Moderne pilegrimsvandring er blitt en «folkelig bevegelse» i inn- og utland. Ildsjeler har lagt ned mye arbeid i å rydde og merke gamle ferdselsveier. I dag er det også flere strekninger der sykkel er et alternativ til «apostlenes hester».

Fra svenskegrensen, gjennom hele Østfold fylke og til Trondheim er det nå mulig å følge merketete pilegrimsleder. I vårt distrikt går leden lange strekninger parallelt med den nye «Kyststien» eller andre stier som «Olavsleden» og «Karl XII's vei». Utgangspunktet nordover er grenseovergangen Holtet i Søndre Enningdalen. Rødmalte stolper med pilegrimsmerket viser vei gjennom Enningdalen til Idd kirke, så til Fredriksten Festning og ned til Immanuelskirken og gjennom sentrum. Videre via Rød Herregård, Rømmaldalen og til Berg kirke.

Vil du planlegge din egen, kortere eller lengre, pilegrims-tur så er det hjelp å få. «Pilegrimsguiden Halden–Oslo» er utgitt på Verbum forlag. Forfatterne kan du komme i kontakt med på nettet:

Nytt fra Idd menighet

Søndag 3. juni inviterte Idd menighet og Idd og Enningdalen historielag til **pilegrimsvandring** for hele familien. Nærmere 40 små og store «pilegrimer» møtte opp på Fagerholt gård og gikk den gamle pilegrimsleden til Idd kirke. På innlagte stasjoner underveis kom ulike historiske personer med glimt fra sin livsvandring i tillegg til at det var salmesang, bibellesning og bønn. Den vellykkede dagen ble avsluttet med en kort messe med dåp i Idd kirke, samt etterfølgende servering av pilegrimssuppe på kirkegården.

17. juni takker vår kjære diakonarbeider **Kari Sol Tveter** av etter mange års frofast gjerning og går over i pensjonistenes rekke. Det blir markert med en felles diakonigudstjeneste i «Møtsted Kirken-stil» for hele Iddesiden i Asak kirke. Sangkoret Gledesprederne blir med og på samme gudstjeneste vil også biskop Atle Sommerfeldt vigse Hilde Finsådal til diakon.

På siste møte før sommerferien vedtok menighetsrådet **den nye trosopplæringsplanen** for Idd med mottoet: Se, jeg er med dere alle dager. Hovedmålet er gjennom trosopplæring og tradisjoner i den lokale kirke å gi barn og unge et møte med en levende Kristus som skaper tro og undring, tilhørighet og tjeneste.

Det felles gudstjenesteutvalget på Iddesiden har nå oversendt ferdig utarbeidede forslag til nye liturgier i menighetene våre. Menighetsrådet vil legge forslagene fram til vurdering på et menighetsmøte rett over sommerferien.

www.pilegrim.no Den norske kirkes nettportal: www.kirken.no kan også være nyttig. Merk deg også de lokale menighetene, tur- og historielagene. De arrangerer ofte vandring langs gamle ferdselsårer.

Start gjerne i det små i ditt eget nærmiljø – det går en «åndelig kulturvei» til mange hellige mål. God vandring!

Halden menighet

Besøk fra Strömstads kyrka

Søndag 18. mars fikk vi, etter nærmere avtale, besøk i Immanuelskirken. Folk fra hele menigheten i Strömstads Pastorat ankom i 2 busser og fylte opp benkeradene hos oss.

TEKST OG FOTOS: ARILD STANG

Liturgi var Kyrkoherde Barbro Alvring. Som medhjelpere hadde hun med seg komminister (prest) Britt-Inger Pettersen, diakon Stefan Mortensen og menighetspedagog Frank Robra. Dertil kantor Maria Brandt og kantor em Ulla Gustavsson samt et dyktig kor!

For oss i Halden menighet ble dette en stor opplevelse. Liturgien var nok litt annerledes, men godt gjenkjennelig for oss. Likeså tekstene og flere av bønnene. Før første lesing fikk vi være med på en fin Tackbön: *Gud, vår Fader, tack för att vägen till dig alltid är öppen genom Jesus Kristus. Hjälp oss att leva i din förståelse. Stärk vår tro, öka vårt hopp och uppliva vår kärlek. Amen.* Deretter Kyrie.

«Kyrkans förbön» ble lest som «Psalm 700:1» og var vedlagt programmet. Svensk dåp var litt spesiell, idet dåpsbarnet ikke ble båret/holdt av en gudmor/gudfar, men av liturgen selv! Med ryggen mot

Haldensere er i ferd med å fylle opp benkeradene i Strömstads kyrka.

Per-Christian Bjørneby overrekker på vegne av Halden menighet gaver til de svenske vertene.

liturgens bryst, hvorpå barnets hode ble bøyet ned mot dopfonten. Faktisk svært vakkert. For øvrig var dåpsritualet svært likt vårt eget og derved lett

gjenkjennelig for foreldre og menighet.

Nattverd ved intinksjon etter hymnen «O Guds Lamm». Det var 171 til stede under

Strömstads kyrka.

den svenske Högmässan. Det medbrakte koret sang flere sanger og avsluttet også med vakkert postludium.

La Capella deltok, blant annet med verset i «Gloria»

Immanuel menighet besøker Strömstads kyrka

Vår gjenvissitt fant sted søndag 22. april. Det var satt opp en (svensk!) buss fra kirken kl 10.00, men et flertall fra vår menighet fant veien til vår svenske naboby i egne biler. Kirken i Strömstad er bygget i 1822 og er svært vakker i all sin enkelhet. Kirkerommet er stort og åpent, med ett hovedskip. Gode akustiske forhold og godt høytaleranlegg.

Vi har jo ikke eget «Immanuelkor» lenger, men som så ofte ellers hadde vi den store glede å ha med oss La Capella, som ytet sitt beste! De sang også verset i Gloria. Sognepresten hadde valgt de deler av den nye liturgien, som vi i våres har fått flere smakebiter av; herunder også evangelieprosjesjon. Tekstleser var leder av vårt menighetsråd, Anne-Brit Bjørk. Sogneprest Jan Boye Lystad underholdt med to selvkomponerte sanger om «kjærlighet og påske» og akkompagnerte seg selv på (ny) gitar. Prekenten var Joh. 10, 1-10. Jan åpnet sin tankevekkende tale med ordene: *Jeg er en sau! Jeg er et får! – holder en breen... – Jeg trenger noen*

å følge. En leder – Hyrde.

Han snakket lenge om den betingelsesløse kjærligheten: «... Ja, da vet du at den hyrden Jesus alltid vil ditt beste!»

Det var nattverd ved intinksjon på fire poster, alle betjent av folk fra vår egen menighet. Også denne ble en fin og varm gudstjeneste!

Så ble det kirkekaffe i Pastoratets eget menighetsbygg (Strömstads Forsamlingshem) tvers over gaten for kirken. Lettvint og greit! I store, lyse og vennlige lokaler ble vi alle traktert med kaffe, mineralvann og mange forskjellige kaker. Det var hyggelige taler av både svenske og norske kirkeledere.

Våre svenske verter fikk av Halden menighet, ved Per-Christian Bjørneby, overrakt Halden kommunes vannkaraffel med glass, samt forfatterne Skaug og Stumbers praktfulle bok om Haldens kirker. Slik talerne uttrykte det på vegne av oss alle, er det ingen tvil om at denne kirkeutvekslingen mellom menighetene i Strömstad og Halden var en svært positiv opplevelse. Gjentakelse bør finne sted allerede neste år!

Konfirmasjonstid

Marias konfirmasjonstid

Maria er en av årets konfirmanter. Hun ble født i Kirkenes. Da hun var 2 år, flyttet familien til Elverum. Neste stopp ble Belgia. Moren og faren har vokst opp i Halden, så nå er de på plass her.

LIV HAUGE JOHANSEN
I SAMTALE MED MARIA HØIDAL.

Jeg spør om hun var i tvil om hun skulle konfirmeres i kirken. Det var hun ikke. Hun valgte Berg kirke der oldefaren, Reidar Haugen, hadde vært prest, og der hun er døpt. Hun hadde noen ønsker og forventninger til konfirmanttiden. Maria så frem til å møte og å bli kjent med andre ungdommer, og hun ville gjerne vite mer om hva det betyr å være en kristen.

Jeg vil gjerne vite noe om opplegget og Maria forteller. De har for det meste hatt menighetspedagog Johannes Halvorsen. Hun skryter veldig av ham, og synes han har vært flink til å møte dem på deres ståsted. Han har lyttet til dem og samtidig formidlet kristendommen på en ekte og fin måte. De har hatt mye av undervisningen i små grupper på inntil 10, der de alle fikk anledning til å komme med sine tanker og

Konfirmant i Berg kirke, Maria Høidal.

refleksjoner i forbindelse med oppgaver og samtaleopplegg. Noen ganger var 3 og 3 grupper samlet i kirken til film eller for

eksempel øvelser i å slå opp i Bibelen. Konfirmantleiren på Stenbekk misjonscenter var et høydepunkt både sosialt og

læringsmessig. Dessuten ble det aktuelt å fortsette kontakten på facebook. Maria synes hun har fått mer ut av konfirmasjonstiden enn forventet. Hun har fått bedre innsikt i kirkens tro, og trekker dessuten frem en samling de hadde i Rokke i forbindelse med fasteaksjonen. Der var det mange representanter for Kirkens Nødhjelp. De ga konfirmantene en opplevelse av fattigdomsproblematikken ute i verden og ved lek og spesielle oppgaver fikk de kjenne litt på problemer som Kirkens Nødhjelp er med på å prøve å løse. Ungdommene klarte å engasjere oss, sier hun. Skapelsen, livsspørsmål, tekster, Fader vår, de 10 bud, misjon er temaer som vi har vært innom. Det har vært sagt mange ganger at konfirmasjonen er vår bekreftelse på dåpen. Ingen skulle være i tvil. Maria sier hun opplever at konfirmasjonsforberedelsen har vært en fin og hyggelig tid, har gitt utfordringer og gitt mulighet for dem å modnes. Hun tror mange har fått et mer positivt inntrykk av kirken. For hennes egen del ble konfirmasjonsdagen en fantastisk flott avslutning. En fin tradisjon ved gudstjenesten er at de kneler én og én og blir bedt for. Så tenner de et lys i lysgloben, et fint og verdifullt tegn som gir flere assosiasjoner.

Halden og Omegns
Begravelsesbyrå AS
Damhauggt. 15
Telefon 69 18 44 51
– En god hjelp
i en tung stund

Tom for printerblekk?
Canon/HP/Lexmark
og Pelikan blekk
Køhn Libris
Storgaten 24 – tlf. 69 18 43 44
– et forstevag i sentrum

Alt i
MALERVARE -
TAPETER og
GULVBELEGG
FARGERIKE
Halden Farvehandel A/S
Torvet, 1767 Halden
Tlf. 69 21 38 50

Bestill
synsundersøkelse
idag!
interoptik
Halden Optiske
Tlf. 69 18 42 75

KIWI
minipris
RISUM
TLF. 69 18 57 93

Børkes Bakeri
– baker byens beste brød

Skippergata 14
Tlf. 69 18 13 72

DNB
Busterudgata 31,
1776 Halden
E-post: halden@dnb.no

For oss er **privatkunder**
like viktige som **bedriftskunder.**

Handelsbanken
www.handelsbanken.no

Glassmester'n
OSKAR HANSEN
GLASSMESTERI OG RAMMEFORRETNING
Oscarsgt. 14
Tlf. 69 18 29 76. (Nattservice: 92 89 91 11)

Lie
Handelsgartneri
v/Odde Bru
Tlf. 69 18 00 20
Mandag–fredag 10–17
Lørdag 10–14

JENSEN & SCHEELE BIL AS
Vestgårdveien 1 – Postboks 1080, 1787 Berg
Telefon 69 21 35 00 – Telefax 69 21 35 10
www.jensen-scheele.no

avd. Haugen
Begravelsesbyrå
Busterudgt. 7B
Telefon 69 18 16 57
– Vi hjelper
i en vanskelig tid

KOLÁS EFTF. A/S
Autorisert rørligger
Nedre Bankgt. 34
1771 Halden
Tlf. 69 19 07 00

BERG SPAREBANK
EiendomsmeGLING AS
TERRA
Storgata 10 – 1771 Halden
Tlf. 69 21 19 50

Nettbuss Østfold
Peer Gynt Tours
tilbyr turbusser og skreddersydde
gruppeturer.
Din reisearrangør.
Gruppeturer i inn- og utland.
Ta kontakt for et uforpliktende
tilbud!
Tlf. tlf: 69 13 77 00
www.nettbuss.no

Bergstrøm
Kjøtt og
Delikatesse AS
Tlf. 69 18 56 20
Storgata 18
Utsalg i Storgata 11

H. Andersen
libris
Midt i gågata i Sentrum Nord
Tlf. 69 17 84 00
– Din bokhandel
www.libris.no/andersen

STANSEFORMFABRIKKEN
STANSEFORMER
av høyeste kvalitet
Konstruksjon på DAK,
stanseri og matriser
Laserskærne stanser og renseverktøy
Utskjærning av prøve-øsker
Stanserformfabriken AS, Midveien 66, N-1709 Halden, Norge
Telefon 69 17 52 20 – Telefax 69 18 21 55

SpareBank 1 Halden
Bank. Forsikring. Og deg.

Førliet
Gaven som gleder
Storgata 3, Sydsiden
Tlf. 69 18 20 33

AF Bygg Østfold
Tlf. 69 21 36 00

DEKK
Partner
Gummiservice AS
Rocsvveien 74
Tlf. 69 18 29 69

Nytt fra Asakmenighet

Ny sokneprest

Kjell Halvard Flø er tilsatt som ny sokneprest med tjenestested Asak, Tistedal, Idd og Enningdalen sokn. Han kommer til Halden etter 20 år som prest i Askim. Flø vil bli innsatt i tjenesten under gudstjenesten i Asak kirke 19. august. Vi vil oppfordre medlemmene i de fire menighetene til å møte opp mannsterke for å ta i mot vår nye sokneprest og gjøre gudstjenesten til en skikkelig festgudstjeneste. Vi gleder oss til å få ny sokneprest og ser fram til et fruktbart samarbeid.

Blomsterverter

På grunn av dårlig økonomi kan vi ikke lenger forvente at Fellesrådet vil bidra med blomster på alteret i kirken. Menighetsrådet vurderer derfor å innføre en ordning med blomsterverter. Denne tenkes å fungere slik at de som er blomsterverter, har med seg to like blomster eller buketter til å pynte alteret med og som de kan ta med seg hjem etter gudstjenesten. Det forventes ikke store oppsatser, og det er viktig at dette ikke blir en konkurranse om å ha de fineste blomsterdekorasjonene. De som kan tenke seg å stå på en «blomstervertliste», kan ta kontakt med Halvard Bø (tlf. 932 4405) eller Tone Hveding Glomsrød (tlf. 952 09288) i menighetsrådet.

Konsert med SKRUK

I forbindelse med at koret SKRUK gjennomfører sin sommersamling og turné i Østfold i juli, blir det konsert i Asak kirke 24. juli kl. 17.30. De som ikke er på ferie, bør holde av ettermiddagen og få med seg denne korbegivenheten.

Konfirmasjonstid

Konfirmasjon

Vi traff menighetspedagog Johannes Wilberg Halvorsen på hans kontor på Os. Menighetsbladet ønsket en kommentar og litt informasjon om årets konfirmasjoner i Halden, Berg og Rokke. På «Iddesiden» traff vi konfirmant Emilie Elisabeth lørdagen før hennes konfirmasjon.

TEKST OG FOTO: ARILD F. STANG

– Hva er ditt personlige inntrykk av årets konfirmanter, Johannes?

– Mange konfirmanter er oppriktig nysgjerrige om mange ting. Mange er svært positive og har vært med på gode samtaler. Alt i alt: trivelig, norsk ungdom. Få konflikter under konfirmasjonsforberedelsene.

– Har du lagt merke til om det er noen forskjell på ungdom til antall døpte av samme årskull: i Rokke er tallene 20/27 (74%), i Berg 49/51 (96%) og i Halden menighet 11/58 (19%). Tilhørende bykjernen er altså konfirmasjonsprosenten markert lavere enn i landområdene Berg og Rokke.

Det er vanskelig å trekke noen sikker konklusjon av disse tallene. En stor del av 14-åringene følger trenden til venner/venninner og klassekamerater.

– Har du i undervisningen og aktiviteter hatt med deg samtlig i en sver «klasse»?

Vi har hatt 50/50 med samlinger i grupper på 8–10 (basisgrupper) og i undervisningsgrupper på 20–25 (altså 3 basisgrupper sammen). Plass seminarer og leiren.

– Hva har du lagt vekt på i konfirmantundervisningen?

– Det er slutt på pugging av salmevers og skriftsteder. Men jeg har bedt alle å huske Johs. 3/16. Vi har jobbet en god del med Fadervår, men vi har ikke pugget. Egil Midtbø gjorde en «avtale» med Berg-konfirmantene om at de skal lære seg trosbekjennelsen. Vi har brukt en sang (Felleskapsbønnen) på flere samlinger gjennom året, og vi sang en del på leiren. Alle har etter hvert blitt mye flinkere til å slå opp i Bibelen. Ellers har vi lagt vekt på å få forståelsen av frelseshistorien og en grunnforståelse av nåde/tilgivelse.

Vi hadde et seminar om sorg/død/begravelse. Et seminar fra Kirkens Nødhjelp: «Hvordan fungerer verden?» Konfirmantene var også med på fasteaksjonen; diakoni.

– Har ikke disse ungdommene fått være med på noe morsomt, også; eller har det bare vært «sønn kjedelig» undervisning?

Ja, da. Det har vært mye moro og hygge: Vi hadde en dag

Emilie Elisabeth ble konfirmant i Idd kirke.

Menighetspedagog Johannes Wilberg Halvorsen.

på Ormtjern med «natursti» og grilling. En del var med som assistenter under samlingen «Tárnagentene» (svært populært!). Alle har vært samlet på leir på Stenbekk, der det var kjappe skifter mellom undervisning og aktiviteter. Mye sang. Tror de fleste opplevde dette som en stor og morsom begivenhet.

For øvrig skal nevnes at tallet på kirkelige konfirmanter på «Iddesida» er 145. Til sammen i Halden kommune blir dette 225, mens det i henhold til Halden Arbeiderblad var 75 ungdommer som stod til «borgerlig konfirmasjon» i Brygga Kultursal i år.

Som nevnt innledningsvis hadde vi en hyggelig samtale med konfirmant i Idd: *Emilie Elisabeth* dagen før konfirmasjonen.

– Hvordan har du opplevd denne tiden med konfirmasjonsforberedelse?

Jeg synes det har vært kjempefint! Vi hadde både Reidar og Martin som ledere og lærere. Dessverre ble Martin sykmeldt under store deler av tiden. Reidar var morsom og hyggelig. Han fant på så mye. Husker han fortalte om «de tre brødrene Kruse». Vi hadde oppgaver om Idd kirke, og vi lærte mye om den.

– Var dere på konfirmantleir?

– Ja, vi var en helg på Tjellholmen. Tror det var en

helg i september. Det var både hyggelig og morsomt. Vi hadde blant annet en filmkveld. Tror alle konfirmantene i Halden var der. Dessverre ble jeg ikke kjent med så mange, fordi vi var en liten gjeng som kjente hverandre godt fra før og vi holdt stort sett sammen.

– Kan du huske andre ting dere drev med?

– I oktober hadde vi lørdagstreff på Karlsholm med organisten. I første desember hadde vi lysmesse, og da hadde vi på konfirmantkappene og bar lys; noen leste dikt. Til denne lysmessene hadde vi flere øvelser i november.

Vi lærte mye om Bibelen og de kristne høytidene; om symboler og sanger (tror jeg kan de fleste). Tror vi lærte mye om dette for «samtalegudstjenestene».

– Og så hadde vi jo «Møtested Påske» i kirken i mars. Etter generalprøven fikk vi pizza og cola. Etter de 2 forestillingene i kirken 24. mars fikk vi boller og cola. Det var teater, og noen sang. Det var veldig fint!

– Har du gledet deg mest til gaven?

– Nei jeg gleder meg veldig til selve konfirmasjonen i morgen, og til festen hjemme med mange gjester. Skal ha på meg bunad. Tror og håper det blir en dag jeg vil huske; og så håper jeg på pent vær.

Konfirmasjonstid

Actionfylt konfirmantavslutning i Tistedal

Andrea Vestavik Thunem og Malin Eriksson har funnet posten og møter Bernt Hunnestad.

TEKST OG FOTO: ROY MOBERG

Konfirmantene i Tistedal Menighet fikk en annerledes og actionfylt konfirmantavslutning på Ormtjernhytta. Vi har en herlig konfirmantgjeng i kirken og vi hadde lyst til å lage en litt annerledes hyggekveld som en avslutning på en lang og innholdsrik konfirmantforberedelse gjennom vinteren og våren, sier en av initiativtakerne til kvelden, Gry Moberg.

Det var både orienteringsløp med innlagte øvelser, myr- og frivillig bad i tjernet. Kvelden ble avsluttet innendørs med servering av taco og underholdning. De ca 20 konfirmantene storkoste seg og det var ikke noe å si på verken innsatsen eller humøret. Dette var såpass vellykket at vi satser på å gjøre dette til en åreviss foreteelse for konfirmantene i Tistedal avslutter leder i Menighetsrådet, Roy Moberg

Alle ga alt i årets myr fotballkamp.

Tistedal menighet

Nytt fra Rokke menighet

Årets konfirmantleir var høydepunktet for våre 20 konfirmante. Det hele ble avsluttet med en familiefest på bedehuset.

Konfirmantene for 2012 har skrevet seg inn, og de vil bli presentert for menigheten den 23. september. I år er det 7 stk som har skrevet seg inn.

Organisten vår, Jan Erik Norheim, håper å få til et barnekor i Rokke kirke. Det skal starte opp til høsten.

Et gudstjenesteutvalg har vært i arbeid for å se på om vi ønsker noen forandringer i gudstjenestene. Deres konklusjon vil bli presentert for menighetsrådet og deretter for menigheten. Det vil skje den 17. juni. Senere vil det bli presentert for Biskopen. Blir det noen forandringer, så vil det skje når det neste kirkeåret starter. Konklusjonen av arbeidet kan man få i kirken.

Pilgrimsvandringen fra Rød Herregård til Berg kirke, ble ikke noen stor folkevandring. Vi får håpe det hjelper når tiltaket blir mer kjent.

I Aftenposten for litt siden kunne vi lese om en fra Langedrag dyrepark som ville fraktes til sitt siste hvilsted med hest og vogn. De lånte en likvogn av Folkenborg museum til dette oppdraget. Denne likvognen hører til i Rokke menighet og er leid ut til Folkenborg museum. Neste år går denne leiekontrakten ut, og en komité med Jan Lillestrand i spissen vil at denne vognen skal tilbake til Rokke. De øvrige i komiteen er Nils Johan Bislingen og Morten Larsen. De har tenkt å innrede et rom nede i «gamle stallen» hvor denne vognen + en gammel prekestol, og kanskje andre gamle ting fra kjerka's tid kan plasseres og vises frem ved gitte anledninger. Menighetsrådet ser positivt på dette tiltaket, og ønsker dem lykke til.

Småbarnsgudstjeneste i Tistedal kirke

«Det skjer et under i verden hver gang et barn blir til», startet vi gudstjenesten med denne søndagen som var viet de minste medlemmene i menigheten.

Og vi fikk oppleve «baby-sang». Tre kjekke, små krabater, Ivar, Olav og Fredrik sammen med modne sine viste oss i praksis hva baby-sang går ut på. De hadde en rørende framvisning framme med alteret, og vi kan bare tenke oss hvor fint det låter når alle åtte babyer med mødre er på «sangøvelse» hver onsdag i Tistedal kirke. Babysangen ble avsluttet med at hver av mødrene tente hvert sitt lys i globen og takket for barnet sitt.

Barnesanger hører så såso-lutt til på en slik gudstjeneste og vi sang felles flere sanger

med tilhørende bevegelser. Ragna fortalte om fiske- turen på Genesaretssjøen og viste samtidig hele fortellingen i bilder, så både barn og voksne kunne følge godt med.

Babysangdeltakerne fikk utdelt hver sin CD med barne-sanger, så nå har de anledning til å øve hjemme også.

Dessuten var det utdeling av gaver til barn som var født i 2009–10 og 2011 og som var døpt i kirken vår. Det ble en gudstjeneste fylt av lyd og småroller som på ustø fletter prøvegikk tepet i midt-gangen. En og annen sovnet på bestemors fang mot slutten.

En spesiell og vakker gudstjeneste på en kald og våt dag i april.

Speiderne feiret St. Georgsdagen

St. Georg er Englands skytshelgen siden 1200-tallet og innen speiderbevegelsen, som ble startet i England i 1908 og innført i Norge i 1911, ble han symbolet på ridderlighet og godhet. Speiderarbeidets mål er å utvikle medlemmene til selvstendige og ansvarsbevisste mennesker. De legger vekt på friluftsliv, natur og miljø. Speiderne lærer opp til å bli samfunnsengasjerte mennesker med ansvar og medbestemmelse, og de legger stor vekt på den kristne tro. Speiderløftet og speiderloven er felles over hele verden.

Tradisjonen tro feiret speiderne i Halden-distriktet denne dagen med gudstjeneste i Tistedal kirke 23. april. Det var speidere fra Halden Speidergruppe, speidere fra Frelsesarméen i Tistedal og

Aremark, og Fossekalen Speidergruppe. I gudstjenesten var det høytidelig innsettelse av ny leder i Fossekalen speidergruppe og en ny småspeider avga sitt løfte ved alteret. Speiderlederen spør: «Lover du etter beste evne å være åpen for Gud og hans ord; hjelpe andre; Leve etter speiderloven. Etter å ha svart ja på spørsmålene fikk han da speiderskerfet sitt og etter en speiderhilsen var ett nytt medlem tatt opp i gruppa.

Reidar holdt en inspirert tale om St. Georg som er alle speideres store beskytter og forbilde. Det ble en flott gudstjeneste med i alt 140 små og store tilstede, og det ble et lite kaos da alle stormet bordet nederst i kirken etter gudstjenesten der det ble servert kaker, boller saft og kaffe. Her var det mange med stort næringsvett, og det ble ikke så mye som en smule igjen. En minnerik dag i Tistedal kirke, og jeg tror St. Georg frydet seg fra sin himmel.

<p>RING-BLOMSTERS Kongens Brygge 1767 Halden Tlf. 69 18 54 15</p>	<p>Kjell Harlem Gravemaskiner a.s. Holmbo, Iddeveien 316 1765 Halden Telefon 69 19 33 35 E-mail: post@khg.no</p>	<p>Bryllup – Dåp – Konfirmasjon – Jubileer – Minnestunder Naturligvis bruker vi hvite duker og hvite tøyservietter til livets store anledninger! Vi serverer aldri annet enn hjemmelaget mat. Tlf. 69 17 52 32 – hele året rundt.</p> <p>Fredriksten Kro</p>	<p>Lang tradisjon tilpasset nåtiden <i>Ekstreand</i> BLOMSTER-FORRETNING Busterudgata 9 Tlf. 69 18 13 34</p>	<p><i>Kildebo Blomster</i> Storgt. 16 – Tlf. 69 18 14 10</p>	<p>DEKK FOR ALLE BEHOV! <i>DEKK Partner</i> Halden Dekk A/S Knivsøvn. 4, 1788 Berg Tlf. 69-19-55-75</p>
<p>Kringla Konditori GRANVEIEN 2 1792 TISTEDAL TLF. 69 19 14 63</p>	<p>Marthinussen MUSIKK AS Pianostemmer/tekniker Prestegårdsveien 1, 1791 Tistedal Tlf 91 36 02 45 sverre@marthinussenmusikk.no www.martinussenmusikk.no</p>	<p>JERNA BILLINGTON Tlf 69 17 24 20</p>	<p>BIA Berg, Idd og Aremark Regnskapslag Rødsveien 46 - 1781 Halden</p>	<p><i>Hafsrod & Partners</i> EIEENDOMSMEGLING AS Tlf. 69 17 92 90</p>	

Bibelens høytider

Nytt fra Berg menighet

Samarbeid om trosopplæring
Berg, Rokke og Halden menighet har denne våren hatt et samarbeid om gjennomføringen av trosopplæringsreformen. Menighetsrådene opprettet en komité med ett medlem fra hver av de nevnte menighetsråd, og sammen forberedte vi en pilegrimsvandring. Denne vandringen ble gjennomført lørdag 28. april, og det var ca 20 deltakere som vandret sammen. Ruten var lagt opp etter pilegrimsmerker som er satt opp i området fra Rød herregård til Berg kirke. Vi startet ved en stav i Rødsparken, og derfra gikk vandringen gjennom skogen mellom Refne og Remmen og videre langs Remmenbækken. Underveis var det lagt opp til pauser ved ulike stasjoner, hvor man kunne «møte» noen personer som presenterte fortellinger fra Bibelen og historien. Deltakerne fikk også kunnskap om pilgrimsvandring og hvordan disse er praktisert i Norden og Europa. Alle gjennomførte vandringen til Berg kirke, hvor vi hadde en enkel messe som avsluttet vandringen.

Jazzmesse
Den 29. april var det jazzmesse i Berg kirke. Det var saksofonisten Arild Elnes og organist Bend Müller-bohn som sto for de musikalske innslagene. Gjennom Elnes varme musikalske uttrykk og dyktige spill på saksofon ble denne gudstjenesten et flott opplevelse.

Kornhøstens høytid er pinsefestens dag

I kirken har vi i ukene siden påske feiret to store høytider: Kristi himmelfartsdag og pinse. Jeg håper at våre lesere vil ha glede av en utdypning av hva som er spesielt med pinsefesten. De fleste av oss har hørt at pinsen er kirkens fødselsdag, at Den hellige Ånd kom som et veldig vær og at apostlene forkynte evangeliet om Jesus på en rekke språk til frelse for 3000 mennesker. Disse ble lagt til menigheten i Jerusalem. I denne artikkelen får vi et tilbakeblikk på hva høytiden betød i det gamle Israel slik den er beskrevet i 2. og 3. Mosebok. Vi takker pastor Hansen for at vi får lov til å trykke et utdrag av hans artikkel i Ordet og Israel, nr. 1, 2012.

PASTOR CHARLES HANSEN:
UKENES HØYTID.
I SERIEN BIBELENS HØYTIDER NR. 6.

Høytiden ble kalt for «kornhøstens høytid» fordi den var en innhøstningsfest for «førstegrodde av hvete-høsten». Den var bare én dag, og ble derfor kalt for «førstegrodde dag». Lukas kaller dagen for «pinsefestens dag» i Apostelgjerningene. Ordet som er oversatt med pinse, er pentekoste. Det betyr den femtende. Dette samsvarer med det som var foreskrevet:

«Femti dager skal dere telle til dagen etter den sjuende sabbaten. Da skal dere bære fram for Herren et offer av den nye grøden».

3.MOS.23:16.
Pinsen kom i måneden sivan, årets tredje måned ifølge den religiøse kalender. Dette var en høytid tidlig på sommeren, tilsvarende mai/juni for oss. Om pinsehøytiden var kortvarig, så var den viktig for Israels folk. Alle voksne menn blant folket var derfor pliktige til å møte fram på Guds utvalgte sted denne høytiden. 5.MOS.16:16.

Lukas beretter om en slik pinse i Jerusalem der det var folksomt: «Nå bodde det i Jerusalem gudfryktige

jødiske menn fra alle folkestog under himmelen». Denne store folkemengden hørte på pinsedags morgen en lyd fra himmelen, som når et veldig stormvær farer fram. Denne lyden førte folkemengden til en skare som sto fram og talte inspirert på ulike språk. Og reaksjonen uteble ikke: «De ble helt ute av seg av undring og sa: Er ikke alle disse som taler galileere? Hvordan kan det da gå til at hver av oss hører vårt eget språk?» Apostelen Peter forklarte da pinseunderet med det som hadde skjedd med Jesus: «Etter at han nå er opphøyet ved Guds høyre hånd, og av Faderen har fått Den Hellige Ånd, som var lovt, har han utøst dette, som dere nå både ser og hører».

Ti dager tidligere hadde

Jesus forlatt disiplene fra Oljebæret og blitt tatt opp i herlighet. Nå fikk de omkring 120 disiplene på øvresalen en forsmak på denne herligheten ved at de fikk «Ånden som førstegrode» på førstegrodens dag! ROM. 8:23. Frelseshistorien var altså nevnt planlagt. Og ukens høytid i det gamle testamente var en skygge av den pinsen som fant sted i det nye testamente. KOL.2:16-17. På pinsedagen fikk Jesu disipler ikke bare en førstegrode fra Gud, men de utgjorde også en førstegrode for Gud. Herrens bror Jakob sier: «Vi skal være en førstegrode av hans skapninger». JAK.1:18

I påsken skulle ett kornbånd av bygghesten svinges for Herren av presten, men i

pinsen skulle to brød av hvete-høsten svinges for Herren av presten. 3.MOS.23:10-11, 20. I profetisk perspektiv ser vi at det som skjedd med Kristus i påsken, skulle få betydning for både jøder og hedninger i pinsen. I sin pinsepreken henvendte Peter seg til begge grupper. Og Paulus sier i 1.KOR.12:13: «Med én Ånd ble vi alle døpt til å være ett legeme, enten vi er jøder eller grekere». Denne menigheten sto offentlig fram på pinsedagen. Men den var blitt dannet allerede i påsken ifølge Paulus i EF.2:14: «Han er vår fred, han som gjorde de to til ett».

Guds menighet i denne tid symboliseres altså i MOS.23:17 i to svingebrød, som var lagd «av to tiendedeler av en efa fint mel og bakt med surdeig». Slik er det både noe fint, men også noe surt i Guds menighet i dag. Alle i menigheten har del i guddommelig natur, 2.PET.1:4. Men alle i menigheten har også en syndernatur, 1.JOH.1:8. Men menigheten står der likevel uten fordømmelse for Gud takket være Jesu offer. Dette foreskygges i de ulike offer som ble ofret på pinsedagen, 3.MOS.23:18,19.

Gudstjenesteoversikt

Søndag 17. juli
3. søndag i treenighetstiden
IMMANUELS KIRKE KL. 10.00
Høymesse v/ vikarprest Egil Midtbø
SPONVIKA, PINA KL. 12.00
Friluftsgudstjeneste v/ vikarprest Egil Midtbø

IDD KIRKE KL. 10.00
Gudstjeneste v/sogneprest Reidar Finsådal. Nattverd.

Søndag 1. juli
5. søndag i treenighetstiden
HALDEN TORG KL. 11.00
Festivalgudstjeneste v/s. Pr. Jan Boye Lystad. Marie og Anders Håkensen piano, gitar og Pål Esben Gustavsen trompet. Salg av kaffe og vafler ved Sjømannskirken.
ASAK KIRKE KL. 18.00
Diakonigudstjeneste med vigsling av diakon Hilde Finsådal biskop Atle Sommerfeldt, prost Kari M. Alvsvåg, sogneprest Reidar Finsådal og kapellan Martin Lund deltar. Gledessprederne synger. Kirkekafe etter gudstjenesten hvor vi tar avskjed med diakoniarbeider Kari Sol Tvetter.

Søndag 24. juni
4. søndag i treenighetstiden
IMMANUELS KIRKE KL. 12.00
Gudstjeneste v/vikarprest Egil Midtbø
BERG KIRKE KL. 10.00
Gudstjeneste v/vikarprest Egil Midtbø
ASAK KIRKE KL. 10.00
Gudstjeneste v/kapellan Martin Lund. Dâp.

Søndag 8. juli
Aposteldagen
ROKKE KIRKE KL. 10.00
Høymesse v/ s.pr. Halvor Gregersen
ASAK KIRKE KL. 10.00
Gudstjeneste v/sogneprest Reidar Finsådal. Nattverd.
IDD KIRKE KL. 10.00
Gudstjeneste ved vikarprest Anders Mogstad. Dâp.

Søndag 15. juli
7. søndag i treenighetstiden
BERG KIRKE KL. 10.00
Høymesse v/vikarprest Egil Midtbø
TISTEDAL KIRKE KL. 10.00
Gudstjeneste ved kapellan Martin Lund. Dâp.

Søndag 22. juli
8. søndag i treenighetstiden
IMMANUELS KIRKE KL. 10.00
Høymesse v/vikarprest Egil Midtbø
ASAK KIRKE KL. 10.00
Gudstjeneste ved kapellan Martin Lund. Dâp.
IDD KIRKE KL. 10.00
Gudstjeneste ved prost Kari M. Alvsvåg. Nattverd.

Søndag 29. juli
Olsok
ROKKE KIRKE KL. 10.00
Høymesse v/s.pr. Jan Boye Lystad
TISTEDAL KIRKE KL. 10.00
Gudstjeneste ved kapellan Martin Lund
ELGÅFFOSSEN KL. 18.00
Olsokmesse ved kapellan Martin Lund. Ved dårlig vær i S.Enningdalen kirke.
ST. PETERS KIRKE KL. 15.00
Olsokmesse ved s.pr. Chr. Solberg.

Søndag 5. august
10. søndag i treenighetstiden
IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Høymesse v/s.pr. Jan Boye Lystad
BERG KIRKE KL. 10.00
Høymesse v/ vikarprest. Egil Midtbø
ASAK KIRKE KL. 10.00
Gudstjeneste ved prosti-prest Leif Levinsen. Dâp/Nattverd
EIVINDSÆTRE KL. 10.00
Gudstjeneste ved kapellan Martin Lund.

Søndag 12. august
11. søndag i treenighetstiden
BERG KIRKE KL. 11.00
Høymesse v/ S.pr. Jan Boye Lystad
TISTEDAL KIRKE KL. 10.00
Gudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø. Nattverd.
PRESTEBAKKE KIRKE KL. 10.00
Gudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal. Nattverd.

Søndag 19. august
12. søndag i treenighetstiden
IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Høymesse v/vikarprest **ASAK KIRKE KL. 11.00** (Felles med Idd/Tistedal/Enningdalen menighet)
Sogneprest Kjell Halvard Flø innsettes til tjeneste. Prost Kari M. Alvsvåg,

sogneprest Reidar Finsådal og kapellan Martin Lund deltar. Nattverd.

Søndag 26. august
13. søndag i treenighetstiden
IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Høymesse v/s.pr. Jan Boye Lystad. Konfirmantpresentasjon.
BERG KIRKE KL. 11.00
Høymesse v/ vikarprest **ROKKE KIRKE KL. 11.00**
Høymesse v/ s.pr. Halvor Gregersen
IDD KIRKE KL. 11.00
Høymesse v/ S.pr. Jan Boye Lystad
ROKKE KIRKE KL. 11.00
Høymesse v/s.pr. Halvor Gregersen
PRESTEBAKKE KIRKE KL. 11.00
1-2-3 gudstjeneste ved kapellan Martin Lund.

Søndag 2. september
Vingårdssøndag
IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Høymesse v/s.pr. Halvor Gregersen
BERG KIRKE KL. 11.00
Høymesse v/vikarprest **ASAK KIRKE KL. 18.00**
Gudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø og kapellan Martin Lund. Konfirmantpresentasjon.
TISTEDAL KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø. Nattverd

Søndag 9. september
15. søndag i treenighetstiden
IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Høymesse v/s.pr. Jan Boye Lystad. Konfirmantpresentasjon.
BERG KIRKE KL. 11.00
Høymesse v/ vikarprest **ROKKE KIRKE KL. 11.00**
Høymesse v/s.pr. Jan Boye Lystad
ASAK KIRKE KL. 11.00
Høsttakkegudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø. Utdeling av 4 og 6 års bok. Barnekoret synger. Dâp.
IDD KIRKE KL. 11.00
Høsttakkegudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal. Utdeling av 4 og 6 års bok. Barnekoret synger.

Søndag 16. september
16. søndag i treenighetstiden
IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Høymesse v/ vikarprest **ASAK KIRKE KL. 11.00**
Gudstjeneste ved kapellan Martin Lund. Nattverd.
IDD KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø. Dâp/Nattverd.
PRESTEBAKKE KIRKE KL. 11.00
Jagtgdustjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal.

Søndag 23. september
17. søndag i treenighetstiden
IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Familiegudstjeneste v/s.pr. Halvor Gregersen. Utdeling av «Barnas kirkebok»
BERG KIRKE KL. 11.00
Høymesse v/vikarprest **ROKKE KIRKE KL. 11.00**
Høymesse v/s.pr. Jan Boye Lystad
ASAK KIRKE KL. 11.00
Høsttakkegudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø. Utdeling av 4 og 6 års bok. Barnekoret synger. Dâp.
IDD KIRKE KL. 11.00
Høsttakkegudstjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal. Utdeling av 4 og 6 års bok. Barnekoret synger.

Søndag 30. september
18. søndag i treenighetstiden
IMMANUELS KIRKE KL. 11.00
Høymesse v/ vikarprest **ASAK KIRKE KL. 11.00**
Gudstjeneste ved kapellan Martin Lund. Nattverd.
IDD KIRKE KL. 11.00
Gudstjeneste ved sogneprest Kjell Halvard Flø. Dâp/Nattverd.
PRESTEBAKKE KIRKE KL. 11.00
Jagtgdustjeneste ved sogneprest Reidar Finsådal.

Slekters gang

DØPTE:
Asak kirke:
Cornelia Sofie Henriksen
Elise Woldheim Buckholm
Sandra Woldheim
Buckholm
Molly Alexandra
Mikkelsen
Sebastian Østenby
Degnes
Bjørnar Johann Fjoren
Benjamin Forsbring

Enningdalen kirke:
Johanne Langbråten
Jan Kristoffer Heltorp
Varg Isak Møllerop Normøll

Berg kirke:
Lily Johanne Rekdahl-Tegner
Iver Granly Heiberg
Isac Gummesen-Holmen
Sivert Lindgren Kallekleiv
Eline Liland Amundsen
Njål Patrick Solheim
Hansen
Emilie Svendsen

Idd kirke:
Mie Helene Eriksen
Sanna Svendsen
Vilde Iselin Ramdahl
Nærby
Jenny Eylertsen
Vanessa Louise Lund-Hansen
Hermine Helmersen
Prang
Charlene Viktoria Korseth
Kligger
Knut Ølander Bakke

Rokke kirke:
Max Filip Lundberg
Nygaard
Sigurd Mjølnerød Bøhn
Eric Petter Ingemar

Immanuels kirke:
Daniel Hørc
Stian Martin Nielsen
Julie Aspelund-Sjervevall
Sienna Louise Gjestebly
Lykke Wallentin
Hovland
Viktoria Vestre Bukholm

Prestebakke kirke:
Mona Christine Holm og
Paul André Solberg

DØDE:
Asak
Marie Ytre Arne
Irma Erna Synnøve
Bjerkeneg
Olav Thunshelle
Rolf Ingar Normøll
Per Holm
Kjell-Gunnar Pettersen
Helge Marinius Jensen

Idd kirke:
Cathrine Lie og Arnt
Ove Olsen

Linda Merete Berg og
Henrik Tollefsen
Christel Jeannet Karlsen
Edmund Hermansen
Rolf Hennig
Birger Kristian Jensen
Steffen Thobias Borge
Staavi
Egil William Pettersen

Tistedal
Gunnar Eriksøn

Prestebakke
Asbjørn Torp
Karsten Engebretsen

Berg
Marie Aaserød
Bjørn Kåre Johnnesen
Knut Bjørndalen
Roy Embreth Kristiansen
Elsa Iversen
Olaf Jørgen Nyberg
Knut Skaug

Idd
Hilda Alette Solberg
Marthe Helene Andersen
Edmund Hermansen
Rolf Hennig
Birger Kristian Jensen
Steffen Thobias Borge
Staavi
Egil William Pettersen

Tistedal
Gunnar Eriksøn

Prestebakke
Asbjørn Torp
Karsten Engebretsen

Berg
Marie Aaserød
Bjørn Kåre Johnnesen
Knut Bjørndalen
Roy Embreth Kristiansen
Elsa Iversen
Olaf Jørgen Nyberg
Knut Skaug

Os
Marius Alexander
Framvik
Ruth Brynildsen
Ole Severin Harbo
Gerd Larsen
Rolf Ragnar Weidling
John Sydseter
Jan Normann Kallekleiv
John Eilif Johnsen
Grace Siv Lund
Tom Roger Grinnbo
Leif Henning Omberg
Torkel Heide
Knut Ragnar Knudsen
Arne Kristian Nielsen
Kathleen Marchant
Hans Omar Andreassen
Julie Sofie Engebretsen
Jenny Victoria Norén
Ruth Magnusson
Vegard-Aleksander
Nilsen Sagen
Leidulf Tjugen
John G. Nilssen
Aud Larsen

Gunvor Oddbjørg
Dagenborg
Bodil Oline Svendsen
Ragnhild Kaufmann
Sverre Dirksken
Gerd Ellinor Fosby
Emma Valborg Nordby
Asbjørn Ringstad
Erling Nygaard
Anne Lise Aanby
Solveig Alfheid Lian
Eise Margrethe Vikler
Ellen Rut Westerlund
Leif Henning Omberg
Henryk Karkowski
Odd Yngvar Gabrielsen
Signe Hoffstrom
Arne Hugo Nyberg
Fritjof Normann
Andersen
Robby Henskjold Jensen
Ragnar Karlsen

Nytt fra Berg menighet

Konsert med Gledessprederne
Kulturutvalget gjennomførte den årlige konserten med Gledessprederne den 22. mai i Berg kirke med påfølgende sommeravslutning på menighetshuset. Dette er en konsert som gir mye glede til mange, og som er verdt et besøk. Det blir nye muligheter til å delta på denne begivenheten til neste år.

Konsert med Huldrelokk
Den 25. mai var det konsert med folke-musikkgruppa «Huldrelokk» (med tre k'er) i Berg kirke. Huldrelokk er en gruppe med tre jenter som opptrer med folkesjakk av ulike slag. Trioen trakkerte feler, nøkkelharpe, gitar og perkusjon og bidro med vakker sang og nyskape musikk.

Toyota Yaris Hybridbil, liten bil, romslig bil, praktisk bil, eller stor bil, Vi har bilen for deg! Pris fra kr 194.200,-	Toyota Prius Pris fra kr 289.800,-
Toyota Verso S Pris fra kr 228.600,-	Toyota Avensis Pris fra kr 288.900,-

BERG SPAREBANK
lokalbanken
Storgt. 10 – Postboks 83 – 1751 Halden
Tlf. 69 19 60 00 – Fax 69 19 60 01
www.berg-sparebank.no

HVORDAN HAR DU DET egentlig?
Kirkens SOS 815 33 300
ET MENNESKE Å SNAKKE MED NÅR LIVET ER SOM VERST

Kvalitets-trykksaker
O'K TRYKK
FISKEBRYGGA – Telefon 69 17 81 50

Glenn Bil AS
Båstadlundveien 6
Postboks 2073, Brødres
1760 Halden
Tlf 69 21 10 50
www.glennebil.no

Den norske kirke i Halden

Kirkens Hus
Os Allé 13, 1777 Halden
Kontor for kirkevergen og alle menighetene og kirkene i Halden
Eksp. 10–14 mandag–fredag 69 17 95 30
Telefaks 69 17 95 31

Kirkevergens kontor
Kirkeverge 69 17 95 42
Admin. leder 69 17 95 40
Sekretær 69 17 95 44
Sekretær 69 17 95 41
Prosjektarbeider 69 18 34 83
Informasjonsmedarbeider 69 17 95 43
Boligtelefoner
Kirkeverge Jan Ivar Andreassen 69 34 87 12
Admin. leder Torild Hauge 69 19 63 24

Halden og Idd prestegjeld
Driftsleder kirkegård Knut Skram 69 17 52 89
Kateket/trosopplærer Ragna Ristesund Hult 69 17 95 67 / 913 93 921

Halden menighetskontor
Daglig leder 69 17 95 53
Boligtelefon
Daglig leder Steinar Svendberg 69 18 51 05

Idd menighetskontor
Daglig leder 69 17 95 65
Boligtelefon
Daglig leder Ingunn Holmberg 69 19 91 00

HALDEN PRESTEGJELD

Kirkelig undervisning
Menighetspedagog Iselin Andersen Gjøstøl 69 17 95 69 / 415 80 269
Menighetspedagog Johannes Wilberg Halvorsen 69 17 95 66 / 930 09 525 / 941 71 465

Berg kirke/Berg menighet
Sakristi 69 18 82 92
Sogneprest 69 17 95 51
Kantor 69 17 95 64
Driftsleder 913 93 921
Boligtelefoner
Sogneprest Per Chr. Solberg 473 03 520
Kantor Sevinj Mirzayeva 994 00 894
Driftsleder Knut Skram 69 17 52 89

Immanuel kirke/Halden menighet
Sakristi 69 18 11 87
Sogneprest 69 17 95 62
Kantor 69 17 95 55
Klokker 69 17 95 53
Kirketjener (Ole Johannes Ulseth) 936 47 397
Kirketjener (Ø. Aanonsen-Jansen) 902 89 122
Boligtelefoner eller mobil
Sogneprest Jan Boye Lystad 69 18 12 41
Kantor Marie Håkensen 46 78 16 96
Klokker Steinar Svendberg 69 18 51 05
Kirketjener (Ole Johannes Ulseth) 69 19 32 27
Kirketjener (Ø. Aanonsen-Jansen) 902 89 122

Rokke kirke/Rokke menighet
Sakristi 69 19 32 53
Sogneprest 69 17 95 52
Kirketjener 907 53 131
Boligtelefoner
Sogneprest Halvor Gregersen 69 18 61 86
Organist Jan-Erik Norheim 69 17 59 09 / 918 68 861
Kirketjener Morten Lager 69 19 12 03

IDD PRESTEGJELD

Diakoni
Diakoniarbeider 69 17 95 61
Boligtelefon
Diakoniarbeider Hilde Finsådal 69 17 95 54
Diakon Kari Solveig Tveter 69 17 95 61 / 954 28 073
Kateket/trosopplærer Ragna Ristesund Hult 69 17 95 61

Asak kirke/Asak menighet
Sakristi 69 19 00 45
Sogneprest 69 17 95 62
Kantor 69 17 95 64
Kirketjener 954 64 621
Boligtelefoner
Kantor Rana Ahmadova 69 19 95 56 / 486 03 807
Kirketjener Ole Johannes Solberg 69 19 61 29

Idd kirke/Idd menighet
Sakristi 69 19 61 84
Sogneprest 69 17 95 60
Kirketjener (Karin Wærstad Hansen) 915 66 037
Kirketjener (Svein Ulseth) 957 28 932
Boligtelefoner
Sogneprest Reidar Finsådal 69 18 54 24
Organist Knut-Ronald Hagen 69 18 67 72
Kirketjener Karin Wærstad Hansen 69 19 63 39
Kirketjener Svein Ulseth 69 19 76 48

Prestebakke kirke / Enningdalen menighet
Sakristi 69 19 73 05
Kapellan 69 17 95 63
Kirketjener 481 85 940
Boligtelefoner
Organist Pål Espen Hagen 69 17 72 06
Kirketjener Svein de Flon 69 19 72 84
Kapellan Martin Lund 69 17 95 68 / 970 62 446

Tistedal kirke/Tistedal menighet
Sakristi 69 19 24 74
Kapellan 69 17 95 63
Kantor 69 17 95 64
Kirketjener 907 89 361
Boligtelefoner
Klokker Leif Bjørnstad 69 19 16 81
Kirketjener Venche Solberg 69 19 15 27
Kapellan Martin Lund 69 17 95 68 / 970 62 446

Dette har betydd noe for meg

Ingegerd Bøe Jensen

Skoleåret 1975–76 hadde jeg permisjon fra lærerjobben på Hafslund ungdomsskole for å reise til sjøs. Min mann og jeg hadde fått jobb på cruiseskipet M/S «Royal Viking Sea» som vi begge hadde jobbet på tidligere. Blant cruisene vi etter hvert var med på, var to 14-dagersturer rundt i Karibia. Vi besøkte mange land underveis, og blant disse var også Haiti.

På denne tida var landet styrt av Baby Doc, sønnen til diktatoren Papa Doc. Landet var styrt med jernhånd, og de aller fleste av befolkningen var lut fattige, hvilket vi til fulle fikk bekreftet når vi beveget oss på land. Det ble sagt den gang at det var et av verdens fattigste land. Gjennomsnitt levealder på kvinner var ca

45–47 år og på menn ca 43 år. Jeg glemmer aldri synet av den unge, høygravide kvinnen som lå på jordgolvet under bordet der hennes salgsvare var plassert i byens basar. Hun orket ikke stå, men lå og pekte opp på varene sine som hun forsøkte å få solgt. Jeg glemmer heller ikke alle de skamferte barna som satt i gatas rennesten og tigde. Det var visstnok foreldrene som i sin nød hadde kappet av en hånd eller fot på barnet sitt i håp om at det skulle vekke følelser hos turistene som kom, slik at de ga mer penger.

Minnene herfra har ofte kommet tilbake i forbindelse med innsamlinger og spørsmål om bidrag til å lindre noens nød i verden. Men mest kom disse minnene tilbake med tragedien i forbindelse med det store jordskjelvet som rammet Haiti for et

par år siden. Det som ble vist oss i alle medier, var hjerteskjærende. Folket hadde fra før store utfordringer for å overleve hverdagen. Nå mistet mange alt, inkludert familiemedlemmer. Mange ble kvestet for livet. I vår verden kan man vanskelig forestille seg en slik situasjon. Allikevel, det som for meg ble mest tankevekkende opppe i alt dette forferdelige, var å se hvordan disse menneskene tross alt det vonde taklet sin sorg og sin nød. De klarte fortsatt å smile og takke sin Gud for at de hadde overlevet, selv om alt rundt dem lå i ruiner. De klarte fortsatt å se framover! Mange tok fatt med bare nevene i håp om fortsatt å finne liv eller noen av sine tapte eiendeler.

Jeg har ofte tenkt etter dette og etter andre tragedier rundt om i verden: Hvordan hadde vi i vårt komfortable Norge taklet

en tilsvarende situasjon, om vi hadde blitt rammet? Hadde vi kunnet sende et smil og gitt uttrykk for takknemlighet og fortsatt framtidshåp til TV-kameraene? Hvordan hadde jeg taklet en tilsvarende situasjon? Det er vanskelig å finne svar, for tanken er så fjern i forhold til at noe tilsvarende skulle kunne ramme oss. Jeg føler likevel at hendelsen har gjort noe med meg. Jeg tenker stadig oftere på ordet takknemlighet. Mange utfordringer som kan dukke opp, blir «luksus». Jeg har for lengst innsett at jeg og vi alle som har det så godt, bør dele mer av våre goder. Jeg kan takke min Gud for at jeg er så heldig å få ha alt jeg, min familie og mitt folk trenger for et godt liv. Gjelder ikke dette de aller fleste av oss, om vi bare tenker oss om?

Bjørn Andersen

Ordet er ditt: *Danse mi vise, gråte min sang*

Vi har lagt våren – den årlige reprisen på skapelsesprosessen – bak oss, og foran oss ligger en sommer.

Da går ungdom til dans på dit bud, Sankte Hans

skrev Holger Drachmann i sin Midsommervise, og den synges unisont ved hvert St. Hansbål i Danmark. I Sverige reises Maistangen, og i Norge blaffer bålene på festplasser og holmer langs hele vår lange kyst. På årets mørkeste tid tenner moder alle lys, så ingen krok er mørk. Det er da til å forstå – men hvorfor et St. Hansbål? Den lyseste av alle lyse sommer-netter sper vi på med ekstra lys og varme. Forklaringen ligger langt tilbake, til førkristen tid. Etterhvert som kristendommen

slo rot, ble da også bålet, som det hedenske symbolet det var, flere steder forbudt. Dagen ble i stedet viet minnet om døperen Johannes' fødsel, og i og med at han hadde lidd martyrdøden, ble rødt den liturgiske fargen. Nå er den hvit for å symbolisere dåpen, men få tenker vel over sommerfestens vekslende bakgrunn når det midtsommers kalles til samling rundt bålet, nøyaktig et halvt år før en annen fødsel markeres.

Sommeren er bildet av lyse dager og netter – med lek og latter og samvær. Skolene stenges, barna løper barbente ut i sommerlandet og familier og venner samles til fellesskap noen ferieuiker. Eldre minnes somrer som var, og det er det skrevet utallige tekster om. Det er helt utrolig hvor mye godt vær det må ha vært. Hvordan

fisken bet, både på fjorden og i fjellvannet. Hvordan ble det tid til noe annet enn å bade?

Slik blir det når glemselens slør legger seg over fortiden. Slik blir det ikke i år.

Sommeren 2012 blir sikkert god nok, den. Men den kommer til å bli preget av det som skjedde for snart et år siden. «Skal vi da aldri bli ferdig med 22.juli?» Før eller senere vil spørsmålet komme opp. Nei, vi blir nok ikke det. Vi skal aldri glemme den dato. Vondet blir naturligvis dagene fremover for de nærmest pårørende. På denne tiden i fjor levde et barn, en kjæreste, en venn, et forelder – et menneske som gikk sommeren i møte sammen med sine kjære. Mange av dem befant seg fremdeles i livets vår. Tiden vil nok lege de fleste av sårene, men arrene vil alltid være der.

«Nå er nesten alle ord brukt opp», sa kong Harald i sin minnetale. Det var de på en måte allerede den dagen en ungdom skrev: «Når én mann kan vise så mye hat, tenk hvor mye kjærlighet vi alle kan vise.»

Da tragediens voldsomme omfang gikk opp for oss, rykket hele nasjonen litt tettere sammen. Tusener av roser ble løftet mot himmelen, det ble grått og det ble sunget.

Over sommerens enger hører vi i år en strofe fra lyrikeren Einar Skjæraasen:

*Vinden blæs synna,
og vinden blæs norda,
lyset og skuggen er
syskjen på jorda.
Sommarn er stutt,
og vintern er lang.
Danse mi vise, gråte min sang.*

 <p>Bakke Senter for Mestring og Rehabilitering AS Bakke, 1765 HALDEN, TELEFON 69 17 26 00 Behandling i miljø.</p>	<p>Bakkens Auto A/S AUTORISERT VERKSTED Periodisk kjøretøykontroll Service, oppretting, lakkering Tlf. 69 19 61 80 Fax 69 19 61 09 Kleppervn. 1793 Tistedal</p>	 <p>HALDEN TAXI TLF. 69 21 32 00</p>	 <p>Gerd Holm's Eftf. AS Bandagisten, Ruth Else Akselsen Storgt. 10 – ved Berg Sparebank Tlf. 69 18 12 88 – Fax 69 17 66 46 GODKJENT LEVERANDØR AV HELSE- OG SYKEARTIKLER</p>	 <p>F. JØRGENSEN AS Niels Ankersgt. 4 Tlf. 69 17 86 14</p>	
 <p>Kynningsrud www.kynningsrud.no</p>	 <p>BÅT-HOLM AS Vi satser på service</p>	 <p>Når det gjelder IT og økonomi REGNSKAPS-SERVICE</p>	 <p>KIWI minipris BRØDLØS TLF. 69 17 20 37</p>	 <p>Ottar Linde-Nielsen a/s JUVELER Tlf. 69 17 60 62</p>	 <p>Swingen – 1789 Berg i Østfold Tlf. 69 18 76 00 www.lindhaugen.no E-post: post@lindhaugen.no Din samarbeidspartner på grunnarbeid og granitanlegg</p>